

# ליקוטים וסיפורים נפלאים-מטות מסעי

למלאה, כפי שאמרו חכמינו: "ותגזר אומר ויקם לך - צדיק גוזר והקב"ה מקיים..."  
(עבודת ישראל)

הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל, ממנהיגי הדור באמריקה, היה מיוצאי ליטא, שנהוג אצלם לאכול בפסח מצה שרויה. פעם אחת התארח רבנו בחג הפסח בבית בו הגישו לו דבר שלא רצה לאכול. כדי שלא לפגוע בבעל הבית, אמר הרב: איני יכול לאכול זאת, משום שאיני אוכל 'שרויה' בפסח! למן אותו היום והלאה, לא אכל רבנו בפסח 'שרויה', כדי שלא לחלל את דברו!

כשביקר הרב קמינצקי בזקנותו בארץ, התפלאו בני משפחתו לגלות שהוא מניח לאחר התפילה זוג תפילין נוסף, תפילין דרבנו תם. הוא הסביר להם: לפני כחמישים שנה, כשהציע לי הגאון רבי פייבל מנדלוביץ את ראשות ישיבת "תורה ודעת", התפתחה בינינו שיחה. בין היתר שאל אותי הגאון מדוע איני מניח תפילין דרבנו תם, כפי שנהג החפץ חיים בערוב ימיו. עניתי לו כי החפץ חיים הניחם כשהגיע לגיל 80. כשאגיע גם אני לגיל זה - אניח אף אני תפילין דרבנו תם. עתה, משזכיתי והגעתי לגיל זה - עלי לקיים את דברו!

## "החלצו מאתכם אנשים לצבא לתת נקמת ה' במדין" (לא, ג)

"החלצו", היינו, הסרה (כגון: "וחלצה את נעלו מעל רגלו"). משה רבנו אומר לבני ישראל, כי יחלצו מעל עצמם כל נגיעה עצמית שהיא, שלא תהא כוונתם במלחמה זו לא לכבוד עצמם ולא לשם ענין אישי כלשהו, כי אם רק לכבוד שמים, "לתת נקמת ה' במדין"...

(שפת אמת)

לפיכך אומר רש"י: "אנשים - צדיקים", לפי שרצה משה רבנו כי תהיה מלחמתם רק לשם שמים ולא מחמת שאיפות נקמה אישיות, ולשם כך דרושים באמת אנשים צדיקים. ועל-כן היה הכרח לגייסם בעל-כרחם, "וימסרו, על כרחם", מאחר שלא האמינו כי אכן צדיקים הם וכי יוכלו באמת לכווין רק לשם שמים. (כתב סופר)

## "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

יום אחד ניגש יהודי אל כ"ק האדמו"ר רבי שלומק'ה מזויעהל זצ"ל, כשהיה בדרכו לכותל המערבי, ותינה בפניו צרתו כי הוא חשון ילדים כבר הרבה שנים ואשתו אמרה לו שלא יבוא הביתה ללא הבטחה מהרב... על כן מבקש הוא שהרבי ירחם עליו ויבטיח לו בן זכר.

אמר לו רבי שלומק'ה: "תבטיח לי הבטחה תמורת הבטחה. אתה הרי ראש המדברים במקווה, וגם אחרי כן בבית הכנסת, אינך מהשומרים על שתיקה מתחילת התפלה... אם

## "וידבר ה' אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'" (ל, ב)

אמר משה רבנו לבני ישראל על אודות ראשי המטות, שיהיו יודעים כיצד להעריך את דברי מנהיגיהם, שכן כל אשר יאמרו הם, ראשי המטות, הרי "זה הדבר אשר צוה ה'". דברי סופרים כדברי תורה הם, ויש לשמוע אותם כשם ששומעים דברי אלוקים חיים. (תורת משה)

## "וידבר ה' אל ראשי המטות... או השבע שבועה" (ל, ב-ג)

מה טעם נאמרה מצוה זו לראשי המטות? אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, לא תהיו סבורים שהותר לכם להישבע בשמי, אפילו באמת אין אתה רשאי להשבע בשמי אלא אם יהיו בך כל המדות הללו: את ה' אלוך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע (מדרש) וברור איפוא, כי אנשים כגון אלו יחידים סגולה הם, הלא המה הצדיקים הגדולים מנהיגי ישראל. לפיכך מכוונים כאן הדברים אל ראשי המטות, כי רק שכמותם יכולים להרשות לעצמם להוציא שבועה מפיהם... (מאור ושמש)

## "נקום נקמת בני ישראל... לתת נקמת ה' במדין" (לא, ב-ג)

הקב"ה אמר "נקום נקמת בני ישראל", ואילו משה אמר לבני ישראל "נקמת ה' במדין". לפי שאמר משה, ריבון העולם אם היינו ערלים או עובדי עבודה זרה או כופרים במצוות לא היו שונאים אותנו ולא רודפים אחרינו, אלא בשביל התורה שנתת לנו שונאים אותנו, לכן הנקמה שלך היא. (מדרש תנחומא)

## "נקום נקמת בני ישראל... לתת נקמת ה' במדין" (לא, ב-ג)

הקב"ה מודקדק בכבודם של ישראל יותר מכבודו, ולכן אמר שהמלחמה היא "נקמת בני ישראל", ואילו משה מודקדק יותר בכבודו של מקום, ומבחינתו אין כאן אלא "נקמת ה'". (רבי לוי יצחק שניאורסון)

## "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

מי שנהרג בדיבורו, לבל תחולל שום מלה היוצאת מפיו ולא תהא לבטלה, עליו הכתוב אומר: "ככל היוצא מפיו יעשה" - ברכותיו מתקיימות וכל דיבור שלו נחשב כגזירה שיש

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש  
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

## ליקוטים וסיפורים נפלאים-מטות מסעי

אמר להם החזון איש: מי אמר שכלל ימותו בחול המועד? השיבו לו: עד עתה לא היה מצב שלה שלא מתו בחול המועד...  
ענה להם החזון"א: השנה לא ימותו. ואכן באותה השנה לפליאת כולם לא מתו בחוה"מ והדבר היה לשיחת היום.  
(מנחת תודה)

### "ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

הרופא הנודע ד"ר אהרלין וייס מארה"ב - קרדיולוג חרדי שהגרי"ש אלישיב זצ"ל סמך עליו והתייעץ עמו רבות בנושאים שונים ברפואה, ביקש מהגרי"ש ברכה שייצא זכאי בתביעה שהגישו נגדו בארה"ב על סכום עתק.  
הגרי"ש בירכו שייצא זכאי. גזר הדין היה אמור להנתן בשלושת השבועות של בין המצרים.  
בגמ' (תענית כט): יעצו חז"ל שלא להתדיין בזמנים אלו עם נכרי, על כן שאל את הגרי"ש: האם לא כדאי לדחות את הדין?  
השיב לו הגרי"ש: "כבר נגזר במרום שתצא זכאי ומדוע לדחות"? וכך הוה!  
(ישא ברכה)

### "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמך" (לא, ד)

אילו מלחמת מדיין הייתה אחרי מות משה, היו אומרים שכל ימי משה לא נלחמו במדיינים מפני שמושה הגן עליהם, כי היה חתן יתרו וישב במדיין שנים רבות. לכן ציווה הקב"ה שיילחם בהם קודם פטירתו.  
(משך חכמה)

### "וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אתם ואת פנחס" (לא, ו)

כוח-הרע של מדין החטיא עשרים וארבעה אלף איש משבט שמעון, אשר במעשיהם הוסיפו עוצמה ויתר שאת לכוח הרע. לפיכך, משבאו ללחום נגד הכוח הזה של מדין, היו זקוקים לכוח כביר של עשרים וארבעה אלף צדיקים. כל המחנה מנה שנים-עשר אלף ופנחס היה שקול כנגד כולם, הרי ביחד: עשרים וארבעה אלף...  
(מלא העומר)

### "ויקצף משה על פקודי החיל... החייתם כל נקבה" (לא, יד-טו)

בעצם הרי לא נצטוו מתחילה להרוג את הנקבות, ולמה איפוא קצף עליהם עתה? הרי מכאן ראייה, כי דבר שהשכל מחייבו יש לעשותו מבלי לחכות לפקודה. לפיכך אמר גם בלעם: "חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי" (כב-לד), שאם אין אדם מבין דבר שיש להבינו, הרי זה בגדר חטא...  
(של"ה הקדוש)

תבטיח לי שאתה מפסיק לדבר במקווה ובבית הכנסת, אני מבטיח לך בן זכר..."  
הבטיח היהודי ואמר: "אני מקבל על עצמי מעתה ואילך לשתוק"! ואכן הבטיח לו רבי שלומק'ה בן זכר.  
היהודי עמד בהבטחתו עד כדי כך, שכל הציבור שהיה רגיל לשמוע תמיד את מוצא פיו ולפתע ראה אותו בשתיקתו, היו בטוחים שירד מדעתו רח"ל. אבל הוא המשיך בשלו...  
לתקופת הימים נולד לו בן זכר למזל טוב. הוא בא לרבי שלומק'ה, הודה לו, וביקשו להיות הסנדק.  
לאחר הברית ניגש אבי התינוק אל הרה"ק ושאלו: יסביר לי הרבי איזו 'מדה כנגד מדה' יש בזה שרק לאחר קבלתי להפסיק בדיבורי אזכה לבן זכר?

השיב לו רבי שלומק'ה: מובא מהרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל שהקב"ה קוצב לכל אחד את כמות ההנאות שיהיה לו בעולם הזה, וממילא כשאתה מדבר את כל הדיבורים שלך, אתה ממלא בכך את קצבת ההנאה שהקב"ה הקציב לך, ואין לך זכות ליהנות מהנאה של ילד, כאשר הפסקת לדבר ואז לא היתה לך את ההנאה הזו - סיפק לך הקב"ה הנאה אחרת של גידול ילד.  
(חשוקי חמד)

### "ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

סיפר הגר"א"ל שטיינמאן זצ"ל: חתנו של בעל ה"נודע ביהודה" שהיה כידוע גדול בתורתו ובמעשיו עד שכונה בפי כל "רבי יוסף הצדיק", שימש ברבנות פוזנא.  
הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל שלח לו מכתבים גדושים בדברי תורה, אך רבי יוסף לא השיב לו.  
כאשר הם נפגשו פעם, ורבי עקיבא אייגר נוכח לראות כי רבי יוסף מכבד אותו ביותר, פנה אליו ושאל: "מדוע לא עניתם על מכתבי?"

השיב לו רבי יוסף: "כאשר תהיה אתה רב בפולנא תבין כמה קשה להשיב בכתב למכתבים, מחמת הטרדות בעיר רבתי זו".  
ואכן לבסוף כך הוי. רבי עקיבא אייגר נעשה רב בפולנא...  
הוא עצמו אמר על כך: "מכיון שיצאה מפיו של אותו צדיק האמירה שאהיה רב בפולנא, לבסוף נעשיתי רב בפולנא".  
(רבי אהרן לייב)

### "החלצו מאתכם" (לא, ג)

חלצו עצמכם מן ה'אני' שבכם, ורק אז, "אנשים לצבא", אז תהיו לאנשים שאפשר לצאת עמם למלחמה.  
(הרמ"מ מקוצא)

### "ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

סיפר הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א: פעם הגיעו אנשי החברה קדישא לבעל החזון איש, והיה זה לפני חול המועד, ושאלו אותו, האם יכולים הם לחפור קברים קודם החג כדי שיהיו מוכנים לעת הצורך ובכך למעט טירחה בחול המועד?

## ליקוטים וסיפורים נפלאים-מטות מסעי

### "ולא נפקד ממנו איש" (לא, מט)

מלחמה זו אין לה אח ורע בתולדות המלחמות. בני ישראל נלחמו עם צבאותיהם של חמשת מלכי מדיין, הרגו בהם ולקחו בשבי רבבות, ואף-על-פי-כן "ולא נפקד ממנו איש", לא נהרג מבני ישראל אפילו אחד.  
(רבינו בחי')

### "בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם והיוצא מפיכם תעשו" (לב, כד)

אדם שמחבב את הממון והוא להוט אחריו, אין לתת אמון בדברתו, שכן תאוות הממון מביאה את האדם לידי הפרת דיברה.

והנה, מצינו במדרש שאמרו בני גד ובני ראובן: "גדרות צאן נבנה למקננו וערים לטפנו" (פסוק טז), שדאגו תחילה למקנה ואחר כך לטף, ואילו משה אמר להם: אל תהיו עושים את הטפל לעיקר, כי אם "ערים לטפכם וגדרות לצאנכם", תחילה דאגו לשלום טפכם ואחר כך לשלום רכושכם. לפיכך מוסיף משה ואומר להם: אם תשרשו מקרבכם את המידה הרעה הזאת, לחבב את הרכוש יותר מן הטף, כי אז "והיוצא מפיכם תעשו", אפשר יהיה לסמוך על דיברתכם, מתוך בטחון כי תקיימוה...  
(כתב סופר)

### "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג, א)

מצינו במדרש, כי מכיון שגאולת מצרים באה על-ידי בשר ודם לא יכולה להיות נצחית ומן ההכרח היה שתבוא אחריה גלות אחרת! אולם לעתיד תבוא הגאולה על ידי השם יתברך בכבודו ובעצמו, ואז היא תהיה נצחית.

זהו שמרמז הכתוב: 'אלה מסעי בני ישראל', לפיכך יהיו ישראל נאלצים לנדוד עוד בגלויות שונות אחרי גאולת-מצרים, משום 'אשר יצאו מארץ מצרים ביד משה ואהרן', שנגאלו ממצרים באמצעות בשר ודם, ולכן אין הגאולה יכולה להיות נצחית...  
(כתנות אור)

### "ויסעו מרעמסס בחודש הראשון בחמשה עשר יום לחודש הראשון ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים" (לג, ג)

רבינו האור החיים הקדוש מעיר על לשון הפסוק, שלכאורה תיבות 'לחודש הראשון' מיותרות, והפסוק יכול היה לכתוב כך, 'ויסעו מרעמסס בחודש הראשון בחמשה עשר יום ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים'???

ומבאר רבינו הקדוש, שידוע שבחודש ניסן מזלם של ישראל עולה מעלה מעלה, גם זמן הכי שלם להצלחה זה בחמשה עשר לחודש ניסן, וזה מה שרמז הכתוב, 'בחודש הראשון' הוא זמן

שמזלם של ישראל עולה, ועוד לתוספת גודל הערך שבדבר, הדגיש הפסוק 'בחמשה עשר יום' שהוא זמן מילוי הלבנה, ואומרו 'לחודש הראשון' לפי שאין ענין רום המזל וההצלחה, אלא כשיש שני דברים, גם בתאריך המוצלח (חמשה עשר לחודש) וגם בחודש המוצלח (חודש ניסן)

ובפרשת בא כתב רבינו הקדוש, 'החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה', נתכוין שחודש זה הוא ראש 'פירוש מובחר שבחודשים', וכמו שאמרו 'בשמים ראש' כלומר בשמים מובחרים, ודקדק הכתוב לומר 'לכם' כי אין החודש הזה משובח ומעולה שבחודשים אלא לעם ישראל, וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל', כי החודש הזה הוא לטובת ישראל.

### "וירד הגבול ומחה על כתף ים כנרת קדמה... וירד הגבול הירדנה והיו תוצאותיו ים המלח" (לד, יא-יב)

בגבולותיה של ארץ ישראל מצוי ים כינרת מחד וים המלח מאידך.

זה לעומת זה: ים שוקק חיים ומימיו מתוקים, לעומת ים המוות שמימיו מלוחים מאוד.

מה ההבדל בין שניהם?

מסביר הגה"ק רבי אלחנן וסרמן ה"ד: ים המלח מקבל את כל מימיו מבחוץ ואינו מעביר מאומה הלאה. מי שהוא רק 'מקבל' - אינו מוצא טעם בחייו (מימיו מלוחים) וסופו שמתנוון (ים המוות שאין בו בעלי חיים).

אולם ים הכינרת - למרות שהא מקבל את מימיו מאחרים - הוא 'נותן' את מימיו הלאה.

מי שנותן לאחרים - זוכה לחיים בעולם הזה ובעולם הבא!  
(במחשבה תחילה)

### "והקרייתם לכם ערי מקלט תהיינה לכם" (לה, יא)

איתא בגמ' (מכות י:) שלט ובו היה כתוב 'מקלט' היה על פרשת דרכים, כדי שיראה הרוצח ויפנה לשם. תמה ה"חזון איש": מדוע לרוצח שעשה מעשה מתועב מקלים עליו, וכותבים שלט 'ערי מקלט' כדי שידע בקלות איך להגיע למקום? ומדוע כשכל עם ישראל עולה לרגל ומגיעים אנשים מכל קצווי תבל לא צייתה התורה לעשות שלטים שידעו איך להגיע? ומתוך: דברציחה, שארע דבר מתועב, אם לא יהיו שלטים - 'יצטרך הרוצח בשוגג לשאול בדרך היכן מקום ערי מקלט, וישאלו אותו מה קרה, את מי הרגת, וכיון שארע דבר מתועב - אין הקב"ה רוצה שידברו על זה, אלא שישתיים הסיפור כמה שיותר מהר, לכן ציווה לעשות שלטים. משא"כ בעלייה לרגל, שהוא דבר קדוש, לא רצה הקב"ה שיהיו שלטים, אלא שישאל העולה לרגל איפה זה ביהמ"ק, וישאלו אותו מדוע הוא הולך לבית המקדש, והוא יענה לעליה לרגל, דדבר קדוש - הקב"ה חפץ שידברו אודותיו כמה שיותר. (מעדני אשר)

## ליקוטים וסיפורים נפלאים-מטות מסעי

### "והקרייתם לכם ערים" (לה, יא)

אומר בעל חידושי הרי"ם שמפסוק זה לומדים כי צד ישר לנהוג עם אדם כזה שנכשל בעבירה חמורה, וכעת הריהו נרדף, ונפשו מרה עליו על שהרג נפש בשוגג, וכאילו אינו מוצא לו מקום בעולם. שאז מאיר לו הקב"ה פנים ואומר לו: "ושמתי לך מקום" - עדיין לא אבדה תקוותך. יש לך אכסניה בה תנצל מרודפי נפשך.

מעשה בילד שנכשל ב"מבחן כניסה" לתלמוד תורה ולא נתקבל. באה אמו אל הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל כשהיא בוכיה ופורכת ידיה: "מה עושים?"

מיד הלך הרב צדקה בעצמו אל מנהל הת"ת ושידל אותו: "הגע בנפשך, נניח שהיה ילד שהצליחו להציל זה עתה מן השבי בירדן, אצל הערבים. אינו יודע אפילו צורת אות יהודית, כלום מסרב היית לקבלו?! והטיעון הזה, כמצופה, עשה את פעולתו. הילד נתקבל. (וזאת ליהודה)

### "מות יומת הרוצח" (לה, יז)

סיפר הרה"ק ר' מענדל מדעש זיע"א שפעם אחת בא איש פשוט בעל עגלה אל הרה"ק מצאנז זיע"א, והרה"ק מצאנז נתן לו עליה, על אף שהגבאים לא רצו לעשות הוספות, וסיים בפרשת ערי מקלט "מות יומת הרוצח".

במוצאי שבת לא רצו החסידים לנסוע עמו בפחדם שהוא רוצח. אבל הרה"ק מצאנז אמר שיכולים לנסוע עמו.

כמה שבועות לאחר מכן, סיפר האיש להרה"ק ר' מענדל, שמאז ומעולם היתה לו מדה קשה שרגיל היה להכות בביתו, ואף שהיה יודע ומבין שאין לעשות זאת, לא היה בידו כח המעצור. ומאז שהיה בצאנז, נפסק ממנו ענין זה.

ואמר על זה ר' מענדל, שזה היה כוונת הרה"ק מצאנז "מות יומת הרוצח" שמדת הרציחה שבו יומת ויסתלק ממנו.

### "ולא תחניפו" (לה, לג)

הגאון רבי שרגא פייבל מנדלוביץ זצ"ל נסע לגייס תמיכה ליישיבתו מתלמידו לשעבר שפרש בנתיים מדרך היהדות. האיש היה עשיר גדול וקיווה הרב מנדלוביץ שיסכים לתמוך במקום שלמד בו בילדותו.

העשיר קיבל את פני רבו בסבר פנים יפות וציפה לדברי ברכה ושבח חמים למרות חטאיו כי הרי רבו נזקק לו.

לתדהמתו שומע הוא מרבו דברי תוכחה נוקבים והבעת צער על שהעמיד תלמיד כמותו...

העשיר הנדהם התרשם מטוהר ליבו של רבו שאינו נושא פנים בעבור בצע כסף והגיש לרבו תרומה כספית גדולה במיוחד. (שלוחא דרחמנא)

### "אלה המצוות" (לו, יג)

כלל זה צריך להיות חודר במוחו של כל יהודי: ממצווה לעולם לא מפסידים. לבד מהשכר הרוחני שיקבלו עושי המצוות בעולם הבא, ממתין להם גם שכר רב בעולם הזה.

הנה לפנינו סיפור ששיגר לנו הרב נטע- שלמה זילבער מהעיר מונסי שבניו יורק. הרב זילבער מדגיש שלפני שהוא מעביר את הסיפורים אל הגר"י זילברשטיין, הוא הולך ומברר על אמיתותם בירור אחר בירור. הוא אינו סומך על אף אחד, אלא מקפיד לפגוש את בעלי המעשה ושומע את כל הפרטים מפיהם, ורק אז הוא מעביר את הסיפורים לפרסום.

הסיפור הנוכחי החל כאשר אחד התושבים החרדיים במונסי ניגש לחבירו, וביקש ממנו הלוואה גדולה. הוא סיפר שמדי כמה חודשים הוא נוסע לסין כדי להזמין סחורה עבור העסק שלו, ותמיד הוא משלם במזומן, ומקבל מחיר מוזל מאוד.

מחירה של הסחורה שאני רוכש בסין מגיע כל פעם לכמה רבבות דולרים, אמר הסוחר לחבירו, וגם הפעם אני זקוק לסכום כזה, אבל בשל מצבי הכספי הדחוק, אין בכיסי הפעם פרוטה לפרוטה. הוא ביקש מחבירו הנאמן שילווח לו את הסכום הזה. החבר, שהכיר בו ובנאמנותו, וידע שאפשר לסמוך עליו במאת האחוזים, לא ראה בכך כל בעיה, ואף גילה לסוחר שבשנתיים האחרונות צבר לעצמו סכום כסף גדול לחתונת בתו, המסתכם ברבבות דולרים, ולעת עתה אין לו צורך בהם.

את סכום הכסף הסתיר האיש במרתף ביתו, ולא גילה על כך לאף אחד, אפילו לא לאשתו. הוא ירד עם חבירו הסוחר אל המרתף, ניגש אל הפינה שבה החביא את הכסף, וביקש להוציאו. בהגיעו לשם, נפלטת מפיו זעקת שבר. השקית איננה! הוא מחפש בכל החורים והסדקים, אבל לשווא! הכסף לא נמצא.

הוא עולה, כאחוז-טירוף, אל הבית, ושואל את אשתו האם מישהו היה במרתף בזמן האחרון. אשתו, שלא הבינה מדוע בעלה מבוהל כל כך, השיבה כמסיחה לפי תומה שאכן היתה לי השבוע עוזרת, והחלטנו להתחיל לנקות את הבית לקראת חג הפסח (האירוע התרחש בחודש אדר). החלטנו שהמקום הראשון הזקוק לניקיון הוא המרתף, ואכן החילונו לנקות שם את כל השטח, ואף פנינו את כל השקיות הישנות, וכל החפצים שאין בהם תועלת. "ולאן השלכתן את הכל?" - שאל הבעל המבוהל. "מה פירוש לאן? לפח האשפה!" - משיבה האשה, שעדיין אינה מבינה על מה הבהלה הגדולה.

בשומעו זאת, רץ הבעל במהירות רבה אל ביתן האשפה, ולשמחתו הוא רואה שהשקיות שפנו מהמרתף עדיין שם. לאחר שחייטט ממושכות בין שקיות האשפה, איתר את השקית עם חבילות הכסף שהיתה מונחת אף היא בפח...

היה זה ביום רביעי. האשה ניקתה את המרתף ביום שני, והמשאיות של איסוף הזבל במונסי, אוספות את האשפה ביום חמישי! ברגע זה עמד בעל הבית נדהם ומשתאה לנפשו לראות את הנס הגדול שעשה עמו הקב"ה, ואת השכר העצום ששילם לו על רצונו לקיים מצוות הלוואה. שהרי רק בשל הסכמתו לקיים את המצווה באופן מיידי, הזדמן לו לגלות את דבר ניקוי המרתף על ידי אשתו, ואת השלכתה של שקית-המזומנים לפח הזבל.

וכיוון שרצה הקב"ה את מעשיו, עזרו גם בכך שהדבר היה יום אחד לפני שאוספים את האשפה. (ברכי נפשי)